

**Directorate of Distance Education
Kurukshetra University
Kurukshetra 136 119**

**SYLLABUS
B.A. (GENERAL) PART – II
Syllabus and Courses of Reading
Session (2019-20)**

Sr. No	Subject	Page No.
1.	English	2
2.	Hindi (Compulsory)	4
3.	Hindi (Elective)	6
4.	Punjabi (Elective)	8
5.	Punjabi (Compulsory)	18
6.	Sanskrit (Compulsory)	20
7.	Sanskrit (Elective)	22
8.	History	24
9.	Economics	32
10.	Political Science	35
11.	Sociology	38
12.	Public Administration	40
13.	Mathematics	42

B.A. Part-II (Annual)
For DDE and Private Candidates
English (Compulsory), Session 2018-19

Scheme of Examination

Total Marks: 100
Theory: 80
Int. Assessment: 20
Time: 3 hrs

Prescribed Texts:

- (i) *Fragrances*: edited by Dinesh Kumar, Sunita Siroha and S.S. Rehal, and published by Orient Blackswan, New Delhi.
- (ii) *Centre Stage* edited by Sunita Siroha, S.S. Rehal and Dinesh Kumar and published by Orient Blackswan, New Delhi.

Instructions to the Paper-setter and Students:

Note: All questions are compulsory.

- Q.No.1 (a) Explanation of one stanza/ passage out of the given two (each one from *Fragrances* and *Centre Stage*) with reference to the context. 8 Marks
- Q.No.2 (a) Very short answer type text-based questions: Students will be required to answer any six out of the given eight questions based on both the text books in a word/phrase/sentence. 6 Marks
- (b) Students will be required to attempt any four out of the given six questions based on both the text books in 100 words each. Short answer type questions also may not be the same as given in the exercises. 6+6=12 Marks
- Q.No.3 Long answer type question based on both the text books, to be answered in about 200 words on any one of the given two questions. The questions will be designed to test the candidate's critical understanding of the text. 12 Marks
- Q.No.4 (a) Grammar: This question will be based on the grammar topics discussed in the text book *Fragrances*. The sentences will not necessarily be the same as given in exercises. Students will be required to attempt any fifteen out of the given twenty. 15 Marks
- (b) Writing Skills: This question, with internal choice, will be based on the topics discussed in the text-book *Centre Stage* under the title "Extended Language Skills" except "Translation. 6 Marks
- (c) Transcription of any five words out of the given eight. 5 Marks
- (For blind candidates only) There will be a question based on vocabulary. 4 Marks
- (d) Vocabulary exercise (any five out of the given six). 4 Marks
- Q.No.5 **Translation:**
- (a) Students will be required to translate one short passage from Hindi into English. 6 Marks
- (b) Students will be required to translate one short passage from English into Hindi. 6 Marks
- (In lieu of translation in Q.No. 5. for non-Hindi speaking candidates only)
- Writing a paragraph of about 300 words on any one of the three given topics. 12 Marks

2. हिन्दी (अनिवार्य)

पूर्णांक : 80

आन्तरिक मूल्यांकन : 20

समय : 3 घण्टे

पाठ्य पुस्तक

1. अभिनव काव्य गरिमा, म. द. वि. रोहतक।
2. अभिनव गद्य गरिमा, कुरुक्षेत्र विश्वविद्यालय, कुरुक्षेत्र
3. अंधेर नगरी, भारतेन्दु हरिश्चन्द्र।
4. जहाज का पंछी, संक्षिप्त संस्करण, इलाचन्द्र जोशी।
5. हिन्दी साहित्य का इतिहास।

निर्देश :

1. पहला प्रश्न पाठ्य पुस्तक 'अभिनव काव्य-गरिमा' से व्याख्या के रूप में होगा। इस प्रश्न में चार अवतरण पूछे जायेंगे। परीक्षार्थियों को इनमें से दो की सप्रसंग व्याख्या करनी होगी। प्रत्येक व्याख्या 6-6 अंकों की होगी और पूरा प्रश्न 12 अंकों का होगा।
(6+6=12)
2. निर्धारित कवियों के जीवन-परिचय और कवित्व से संबंधित तीन आलोचनात्मक प्रश्न पूछे जायेंगे। परीक्षार्थियों को इनमें से एक प्रश्न का उत्तर देना होगा। यह प्रश्न अनुशीलनी पर आधारित होगा और 8 अंकों का होगा।
(8)
3. अंधेर नगरी से दो आलोचनात्मक प्रश्न पूछे जायेंगे। परीक्षार्थियों को एक प्रश्न का उत्तर देना होगा जो 8 अंकों का होगा। इस पुस्तक से आलोचनात्मक प्रश्न ही पूछा जायेगा।
(8)
4. जहाज का पंछी उपन्यास से दो आलोचनात्मक प्रश्न पूछे जायेंगे। परीक्षार्थियों को जिनमें से दो प्रश्नों के उत्तर देने होंगे, प्रत्येक प्रश्न 9+9 अंकों का होगा इस पुस्तक से व्याख्या नहीं पूछी जायेगी। जहाज का पंछी के लिए निर्धारित आलोच्य

विषय—नामकरण की सार्थकता, तात्त्विक समीक्षा, नायकत्व, चरित्र—चित्रण, उद्देश्य, मनोवैज्ञानिकता, भाषा—शैली।

(9+9=18)

5. हिन्दी साहित्य का इतिहास आधुनिक काल से दो प्रश्न पूछे जायेंगे। परीक्षार्थियों को इनमें से एक प्रश्न का उत्तर देना होगा। यह प्रश्न 10 अंकों का होगा। हिन्दी साहित्य का इतिहास के लिए निर्धारित आलोच्य—विषय आधुनिक काल—परस्थितियाँ, भारतेन्दुयुगीन काव्य, द्विवेदीयुगीन काव्य, छायावादी काव्य, प्रयोगवादी काव्य, नयी कविता प्रवृत्तियाँ हिन्दी गद्य, हिन्दी कहानी, हिन्दी उपन्यास, हिन्दी नाटक हिन्दी निबन्ध उद्भव और विकास, हिन्दी की नव्यंतर विधाएँ।

(10)

6. निर्धारित पाठ्य पुस्तक 'अभिनव गद्य गरिमा' से व्याख्या के लिए चार अवतरण दिये जायेंगे। जिनमें से परिस्थितियों को दो की सप्रसंग व्याख्या करनी होगी। जिसके 7+7=14 अंक होंगे। पाठ्य पुस्तक की अनुशीलिनी से लगभग 250 शब्दों में दो प्रश्नों के उत्तर देने होंगे। प्रत्येक प्रश्न पाँच—पाँच अंकों का होगा।

(5+5=10, 7+7=14)=24

3. हिन्दी (ऐच्छिक)

पूर्णांक : 80

आन्तरिक मूल्यांकन : 20

समय : 3 घण्टे

1. प्राचीन खण्डकाव्य :

(7+7=14+11=25)

प्रदत्त चार काव्यांशों में से दो की सप्रसंग व्याख्या करनी होगी। पूछे गये दो समीक्षात्मक प्रश्नों में से एक प्रश्न का उत्तर देना होगा। व्याख्या के लिए 7+7=14 तथा समीक्षात्मक प्रश्न के लिए ग्यारह अंक निर्धारित होंगे।

2. नाटक :

(7+7+11=25)

प्रदत्त चार गद्यांशों में से दो गद्यांशों की सप्रसंग व्याख्या करनी होगी। पूछे गये दो समीक्षात्मक प्रश्नों में से एक प्रश्न का उत्तर देना होगा। व्याख्या के लिए 7+7 तथा समीक्षात्मक प्रश्न के लिए 11 अंक निर्धारित हैं।

3. काव्य शास्त्र

(10)

निर्धारित दस प्रश्नों काव्यों की परिभाषा और स्वरूप, काव्य के तत्त्व काव्य के भेद : महाकाव्य, खण्डकाव्य, गीतिकाव्य और उनका परिचय : काव्य गुण: काव्य-दोष, काव्य-प्रयोजन: काव्य हेतू तीनों शब्द शक्तियों का (भेदों का नहीं) सोदाहरण परिचय में से पूछे गए दो प्रश्नों में से एक प्रश्न का उत्तर देना होगा। इसके लिए 10 अंक नियत हैं।

4. हिन्दी साहित्य का इतिहास (आदिकाल, भक्तिकाल, रीति काल) में से 20 वस्तुनिष्ठ प्रश्न पूछे जायेंगे। प्रत्येक प्रश्न 1 अंक का होगा। इसमें कोई विकल्प नहीं होगा।

(20)

पाठ्य-ग्रन्थ :

1. सुदामा चरित	:	नरोत्तम दास, सूर्य भारती प्रकाशन दिल्ली।
2. ध्रुवस्वामिनी	:	जयशंकर प्रसाद, प्रसाद प्रकाशन इलाहाबाद

सहायक ग्रन्थ :

1. काव्य शास्त्र : पुष्पा बंसल,
कुरुक्षेत्र विश्वविद्यालय कुरुक्षेत्र।
2. काव्यांग परिचय : अशोक शील शर्मा, आर्य बुक डिपो,
दिल्ली।
3. हिन्दी साहित्य का इतिहास : लाल चन्द गुप्त 'मंगल,' यूनिवर्सिटी बुक
सेन्टर, कुरुक्षेत्र।
4. हिन्दी साहित्य का विवेचनात्मक इतिहास : तिलकराज शर्मा, आर्य बुक डिपो, दिल्ली

4. Punjabi (Elective)

B.A. Part - II

ਬੀ. ਏ. ਭਾਗ ਦੂਸਰਾ

ਵਿਸ਼ਾ : ਪੰਜਾਬੀ (ਇਲੈਕਟਿਵ)

ਕੁਲ ਨੰਬਰ : 100

(ਪੇਪਰ : 80 ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : 20)

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਸਲੇਬਸ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ

1.	ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ	15 ਨੰਬਰ
2.	ਚੋਣਵਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ	15 ਨੰਬਰ
3.	ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (1701-1850)	10 ਨੰਬਰ
4.	ਨਿਬੰਧ ਅਤੇ ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ	10 ਨੰਬਰ
5.	ਛੰਦ (ਦੋਹਰਾ, ਕੋਰੜਾ, ਸਿਰਖੰਡੀ, ਬੈਂਤ, ਸਵਈਆ, ਕਬਿੱਤ, ਚੌਪਈ ਅਤੇ ਡਿਉਂਦ) ਅਤੇ ਅਲੰਕਾਰ (ਉਪਮਾ, ਰੂਪਕ, ਅਤਿਕਥਨੀ, ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ, ਵਿਰੋਧ, ਅਨੁਪਾਸ, ਵਕੋਕਤੀ, ਪ੍ਰਵੋਕਤੀ, ਲੇਸ਼, ਅਤੇ ਲਕੋਕਤੀ)	10 ਨੰਬਰ
6.	ਸ਼ਬਦ ਜੁੱਟ ਅਤੇ ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਇਕ ਸ਼ਬਦ	10 ਨੰਬਰ
7.	ਸਾਹਿਤਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ (200ਸ਼ਬਦ)	10 ਨੰਬਰ

ਸਲੇਬਸ ਵਿਚ ਲੱਗੀਆਂ ਪਸਤਕਾਂ

- ਕਾਵਿ ਤਰੰਗਾਂ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ (ਸੰਪਾ.), ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ।
(ਕੇਵਲ ਇਹ ਕਵੀ ਹੀ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣਗੇ : ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ, ਮੁਕਬਲ, ਹਾਸ਼ਮ, ਨਜ਼ਾਬਤ, ਅਗਰਾ, ਵਜੀਦ ਵਾਰਿਸ਼ ਸ਼ਾਹ, ਕਾਦਰ ਯਾਰ, ਪੀਰ ਮੁਹੰਮਦ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ)
- ਕਥਾ ਯਾਤਰਾ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਸ਼ਰਨ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.) ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਡਾ. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, (1701-1850ਤੱਕ) ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ।

4. ਸਾਹਿਤਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ

1. Abstract	ਸੂਖਮ
2. Absurd	ਊਲ ਜਲੂਲ
3. Accent	ਲਹਿਜ਼ਾ
4. Actor	ਅਦਾਕਾਰ
5. Adoption	ਅਪਨਾਉਣਾ
6. Adaptation	ਅਨੁਕੂਲਤਾ/ਰੂਪਾਂਤਰਣ
7. Aesthetic	ਸੁਹਜ
8. Aesthetics	ਸੁਹਜ ਸ਼ਾਸਤਰ
9. Analysis	ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ
10. Annotation	ਟੀਕਾ
11. Anthologist	ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਰਨਾ
12. Anthology	ਸੰਗ੍ਰਹਿ
13. Aptitude	ਰੁਚੀ
14. Architect	ਸ਼ਿਲਪਕਾਰ
15. Artistically	ਕਲਾ ਪੱਖ ਤੋਂ
16. Atheism	ਨਾਸਤਿਕਤਾ
17. Assonance	ਸਮਾਨਤਾ
18. Auditorium	ਸ਼ਰੋਤਾ-ਭਵਨ
19. Autobiography	ਸਵੈਜੀਵਨੀ
20. Ballad	ਗਾਥਾ
21. Bibliography	ਪੁਸਤਕ-ਸੂਚੀ
22. Biography	ਜੀਵਨੀ
23. Blank Verse	ਮੁਕਤ ਕਾਵਿ
24. Brevity	ਸੰਖੇਪਤਾ
25. Brouchure	ਪੁਸਤਿਕਾ
26. Catharsis	ਭਾਵ ਵਿਰੋਚਨ

27. Characterization	ਪਾਤਰ ਚਿੱਤਰਣ
28. Chorus	ਸਮੂਹ ਗੀਤ
29. Chronology	ਕਾਲਕ੍ਰਮ
30. Clarification	ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਣ
31. Climax	ਸਿਖਰ
32. Comody	ਸੁਖਾਂਤ
33. Commentary	ਭਾਸ਼ਣ
34. Communism	ਸਾਮਵਾਦ
35. Concept	ਸੰਕਲਪ
36. Conflict	ਦਵੰਦ
37. Consonant	ਵਿਅੰਜਨ
38. Contemporary	ਸਮਕਾਲੀ
39. Content	ਵਸਤੂ
40. Criterion	ਕਸੌਟੀ
41. Critic	ਆਲੋਚਕ
42. Critical	ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ
43. Cynicism	ਸਨਕੀ ਹੋਣਾ
44. Definition	ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ
45. Dialect	ਉਪਭਾਸ਼ਾ
46. Dialogue	ਵਾਰਤਾਲਾਪ
47. Director	ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ
48. Drama	ਨਾਟਕ
49. Dramatist	ਨਾਟਕਕਾਰ
50. Duet Song	ਦੋਗਾਣਾ
51. Ego	ਹਉਮੈ
52. Elegy	ਸ਼ੋਕ ਗੀਤ
53. Element	ਤੱਤ

54. Eloquence	ਖੁਸ਼-ਬਿਆਨੀ
55. Emotional	ਭਾਵੁਕ
56. Epic	ਮਹਾਂਕਾਵਿ
57. Essay	ਨਿਬੰਧ
58. Etymology	ਨਿਰੁਕਤ
59. Example	ਮਿਸਾਲ/ਉਦਾਹਰਣ
60. Existentialism	ਹੋਂਦਵਾਦ/ਅਸਤਿਤਵਵਾਦ
61. Expression	ਪ੍ਰਗਟਾਅ
62. Expressionism	ਅਭਿਵਿਅੰਜਨਵਾਦ
63. Facility	ਸਹੂਲਤ
64. Fantasy	ਕਲਪਨਾ
65. Fatalism	ਭਾਗਵਾਦ
66. Farce	ਸਾਂਗ
67. Feudalism	ਜਾਗੀਰਦਾਰੀ
68. Fiction	ਗਲਪ
69. Figure of speech	ਅਲੰਕਾਰ
70. Folklore	ਲੋਕਧਾਰਾ
71. Folksong	ਲੋਕਗੀਤ
72. Free Verse	ਮੁਕਤ ਕਾਵਿ
73. Form	ਰੂਪ
74. Genius	ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ੀਲ
75. Genealogy	ਵੰਸ਼ਾਵਲੀ
76. Glossary	ਸ਼ਬਦ ਸੂਚੀ
77. Hereditary	ਪਿਤਾ ਪੁਰਖੀ
78. Histrionics	ਸਵਾਂਗ ਕਲਾ
79. Humanism	ਮਾਨਵਵਾਦ
80. Idea	ਵਿਚਾਰ

81. Idealism	ਵਿਚਾਰਵਾਦ/ਆਦਰਸ਼ਵਾਦ
82. Ideology	ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ
83. Illusion	ਭਰਮ
84. Imagery	ਬਿੰਬਾਵਲੀ
85. Imagination	ਕਲਪਨਾ
86. Imitation	ਨਕਲ
87. Impressionism	ਪ੍ਰਭਾਵਵਾਦ
88. Impulse	ਮਨੋ ਤਰੰਗ
89. Individual	ਵਿਅਕਤੀ
90. Individualism	ਵਿਅਕਤੀਵਾਦ
91. Inferiority complex	ਹੀਣ ਭਾਵ
92. Instinct	ਪ੍ਰਵਿਤੀ
93. Journalism	ਪੱਤਰਕਾਰੀ
94. Legend	ਦੰਤਕਥਾ
95. Liberalism	ਉਦਾਰਵਾਦ
96. Linguistics	ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ
97. Linguistics continuity	ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ
98. Literal	ਸ਼ਾਬਦਿਕ
99. Literature	ਸਾਹਿਤ
100. Lyrical Poetry	ਸਰੋਦੀ ਕਾਵਿ
101. Morphology	ਰੂਪ ਵਿਗਿਆਨ, ਭਾਵਾਂਸ਼, ਵਿਗਿਆਨ
102. Maxim	ਕਹਾਵਤ
103. Melodious	ਮਧੁਰ/ਸੁਰੀਲਾ
104. Metaphor	ਰੂਪਕ
105. Metaphysical	ਪਰਾਭੌਤਿਕ
106. Meter	ਛੰਦ
107. Modernity	ਆਧੁਨਿਕਤਾ

108. Modernism	ਆਧੁਨਿਕਤਾਵਾਦ
109. Monologue	ਮਨਬਚਨੀ
110. Mystical	ਰਹੱਸਮਈ
111. Mysticism	ਰਹੱਸਵਾਦ
112. Mythology	ਮਿਥਿਹਾਸ
113. Nationalism	ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ
114. Naturalism	ਪ੍ਰਕਿਰਤੀਵਾਦ
115. Note	ਟਿੱਪਣੀ
116. Novelist	ਨਾਵਲਕਾਰ
117. Novelette	ਛੋਟਾ ਨਾਵਲ
118. Obsolete	ਅਪ੍ਰਚਲਿਤ
119. Obscene	ਅਸ਼ਲੀਲ
120. Opera	ਸੰਗੀਤ ਨਾਟਕ
121. Optimist	ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ
122. Originality	ਮੌਲਿਕਤਾ
123. Orthodox	ਕੱਟੜਪੰਥੀ
124. Paradox	ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ
125. Paragraph	ਪੈਰਾ
126. Parody	ਨਕਲ, ਵਿਅੰਗਕਾਵਿ
127. Pathetic	ਕਰੁਣਾਮਈ/ਭਾਵਨਾ ਪੂਰਨ
128. Pathos	ਕਰੁਣਾ ਰਸ
129. Personality	ਵਿਅਕਤੀਤਵ
130. Personification	ਸਮੂਰਤੀਕਰਨ
131. Pessimist	ਨਿਰਾਸ਼ਾਵਾਦੀ
132. Philologist	ਭਾਸ਼ਾਸ਼ਤਰੀ
133. Phoneme	ਧੁਨੀਗ੍ਰਾਮ
134. Phonetic Law	ਧੁਨੀ ਨਿਯਮ

135. Phonology	ਧੁਨੀ ਵਿਗਿਆਨ
136. Playwright	ਨਾਟਕਕਾਰ
137. Poetical insight	ਕਾਵਿਕ ਸੁਝ
138. Poetical Effect	ਕਾਵਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ
139. Polyglot	ਬਹੁਭਾਸ਼ੀ
140. Suffix	ਪਿਛੇਤਰ
141. Prefix	ਅਗੇਤਰ
142. Progressive	ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ/ਅਗਾਂਹਵਧੂ
143. Prose	ਵਾਰਤਕ
144. Producer	ਨਿਰਮਾਤਾ
145. Production	ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ
146. Prosody	ਪਿੰਗਲ/ਛੰਦ ਸ਼ਾਸਤਰ
147. Psycho-Analysis	ਮਨੋਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ
148. Realism	ਯਥਾਰਥਵਾਦ
149. Rhetoric	ਅਲੰਕਾਰ ਸ਼ਾਸਤਰ
150. Rhyme	ਬਾਲਗੀਤ
151. Rhythm	ਲੈਅ
152. Romanticism	ਰੁਮਾਂਸਵਾਦ
153. Satire	ਵਿਅੰਗ
154. Skepticism	ਸੰਕਾਵਾਦ
155. Script	ਲਿਪੀ
156. Secularism	ਧਰਮ ਨਿਰਪੇਖਤਾ
157. Semantics	ਅਰਥ ਵਿਗਿਆਨ
158. Sensibility	ਸੰਵੇਦਨਾ
159. Sensitivity	ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ
160. Smile	ਉਪਮਾ
161. Size	ਆਕਾਰ

162.Socialism	ਸਮਾਜਵਾਦ
163.Soiloquy	ਇਕੋਵਚਨ
164.Spiritualism	ਅਧਿਆਤਮਵਾਦ
165.Stage	ਰੰਗ ਮੰਚ
166.Stream of Consciousness	ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਵਾਹ
167.Structure	ਸੰਰਚਨਾ/ਬਣਤਰ
168.Style	ਸ਼ੈਲੀ
169.Sublime	ਉਦਾਤ
170.Syllable	ਅੱਖਰ
171.Symbolism	ਪ੍ਰਤੀਕਵਾਦ
172.Synopsis	ਆਰਜ਼ੀ ਰੁਪ ਰੇਖਾ
173.Syntax	ਵਾਕ ਰਚਨਾ/ਵਾਕ ਵਿਚਾਰ
174.Synthesis	ਸੰਸਲੇਸ਼ਣ
175.Tactile Image	ਸਜੀਵ-ਬਿੰਬ
176.Technique	ਵਿਧੀ
177.Terminology	ਪਾਰਿਭਾਸ਼ਿਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ
178.Tradition	ਪਰੰਪਰਾ
179.Traditionalism	ਪਰੰਪਰਾਵਾਦ
180.Translation	ਅਨੁਵਾਦ
181.Treatise	ਨਿਬੰਧ
182.Unities	ਏਕਤਾਵਾਂ
183.Unity of Action	ਕਾਰਜ ਦੀ ਏਕਤਾ
184.Unity of Impression	ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਏਕਤਾ
185.Unity of Space	ਸਥਾਨ ਦੀ ਏਕਤਾ
186.Unity of Time	ਸਮੇਂ ਦੀ ਏਕਤਾ
187.Utilitarianism	ਉਪਯੋਗਤਾਵਾਦ
188.Verse	ਪਦ

189. Versatile	ਸਰਬਾਂਗੀ
190. Villain	ਖਲਨਾਇਕ
191. Vision	ਅੰਤਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ
192. Visual Image	ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪਰਤ, ਬਿੰਬ
193. Vocabulary	ਸ਼ਬਦ ਕੋਸ਼
194. Vowel	ਸਵਰ
195. Vulgarity	ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ
196. Work	ਕਾਰਜ, ਕੰਮ, ਰਚਨਾ
197. Waiting list	ਉਡੀਕ ਸੂਚੀ
198. With Effect From	ਮਿਤੀ ਤੋਂ
199. With reference	ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ
200. Your faithfully	ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪਾਤਰ

ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ :

1. ਕਾਵਿ ਤਰੰਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਪਹਿਲਾ ਸਲੇਬਸ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਕਵੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਰਚਨਾ, ਰਚਨਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਬਣਦੇ ਸਥਾਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 200-250 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇ ਸਕੇ। ਇਹ ਸਵਾਲ 5 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਸਰਾ ਸਵਾਲ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਚਾਰ ਪੈਰ੍ਹੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਸਵਾਲ 10(5+5) ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਕਥਾ ਯਾਤਰਾ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਲੇਬਸ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਰਚਨਾ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿਚ ਬਣਦੇ ਸਥਾਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 250-300 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇ ਸਕੇ। ਇਹ ਸਵਾਲ 5 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਸਰਾ ਸਵਾਲ ਸਲੇਬਸ ਵਿਚ ਲੱਗੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ, ਸਾਰ, ਪਾਤਰ ਚਿੱਤਰਣ, ਸਾਹਿਤਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਵਾਲ 10 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
3. ਦੋ ਨਿਬੰਧ ਮੂਲਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ (1700-1850 ਤੱਕ) ਸੰਬੰਧੀ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਹਿਤਕ

ਧਾਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੀ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ (ਭਾਵ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲੇਖਕ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ) ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

4. ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਨਿਬੰਧ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਕੁਲ 10 ਨੰਬਰ ਹੋਣਗੇ।
5. ਸਲੇਬਸ ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਛੰਦਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਛੰਦ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਇਕ ਅਲੰਕਾਰ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਵੀ 5 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ (5+5) 10 ਨੰਬਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।
6. ਵਿਆਕਰਨ ਵਿਚ 5 ਨੰਬਰ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਜੁੱਟ ਅਤੇ 5 ਨੰਬਰ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਆਕਰਨ ਦੇ ਕੁੱਲ 10 ਨੰਬਰ ਹੋਣਗੇ।
7. ਸਾਹਿਤਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿਚੋਂ 10 ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ 15 ਸ਼ਬਦ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵੀ 10 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।

5. Punjabi (Compulsory)

B.A. Part - II

ਵਿਸ਼ਾ : ਪੰਜਾਬੀ (ਕੰਪਲਸਰੀ)

ਬੀ. ਏ. ਭਾਗ ਦੂਸਰਾ

ਕੁਲ ਨੰਬਰ : 100

ਵਿਸ਼ਾ : ਪੰਜਾਬੀ (ਕੰਪਲਸਰੀ)

(ਪੇਪਰ : 80 ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : 20)

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਸਲੇਬਸ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ

1.	ਚੋਣਵਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ	30 ਨੰਬਰ
2.	ਚੋਣਵਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ	30 ਨੰਬਰ
3.	ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਲੇਖਣ ਅਤੇ ਸੱਦਾ-ਪੱਤਰ ਲੇਖਣ	10 ਨੰਬਰ
4.	ਨਿਬੰਧ ਅਤੇ ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ (ਮੌਜੂਦਾ ਮਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ)	10 ਨੰਬਰ

ਸਲੇਬਸ ਵਿਚ ਲੱਗੀਆਂ ਪਸਤਕਾਂ

1. ਕਾਵਿ ਤਰੰਗਾਂ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ (ਸੰਪਾ.), ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ।
(ਕੇਵਲ ਇਹ ਕਵੀ ਹੀ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣਗੇ : ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ, ਮੁਕਬਲ, ਹਾਸ਼ਮ, ਨਜ਼ਾਬਤ, ਵਜੀਦ ਵਾਰਿਸ਼ ਸ਼ਾਹ, ਕਾਦਰ ਯਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ)
2. ਕਥਾ ਯਾਤਰਾ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਸ਼ਰਨ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.) ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ।
(ਕੇਵਲ ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੱਸ ਕਹਾਣੀਆਂ ਹੀ ਪੜ੍ਹਣੀਆਂ ਹਨ)

ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ :

1. ਕਾਵਿ ਤਰੰਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਲੇਬਸ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਕਵੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਰਚਨਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਬਣਦੇ ਸਥਾਨ ਨਾਲ ਸੰਬਧਤ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 400-450 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇ ਸਕੇ। ਇਹ ਸਵਾਲ 10 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਸਰਾ ਸਵਾਲ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਚਾਰ ਪੈਰ੍ਹੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਸਵਾਲ 20 (10+10) ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

2. ਕਥਾ-ਯਾਤਰਾ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਲੇਬਸ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਰਚਨਾ, ਰਚਨਾ ਦ੍ਰਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿਚ ਬਣਦੇ ਸਥਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 400-450 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇ ਸਕੇ। ਇਹ ਸਵਾਲ 10 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਸਰਾ ਸਵਾਲ ਸਲੇਬਸ ਵਿਚ ਲੱਗੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਕੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ, ਸਾਰ, ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਣ, ਸਾਹਿਤਕ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਲੇਬਸ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੂਟ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਵਾਲ 20 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
3. ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਭੇਜਣ ਅਤੇ ਸੱਦਾ-ਪੱਤਰ ਲੇਖਣ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਕੁੱਲ 10 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
4. ਨਿਬੰਧ ਅਤੇ ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਵਾਲ 10 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

6.Sanskrit (Compulsory)

B.A. Part II

कुल अंक : 80

आन्तरिक मूल्यांकन- 20

समय : 3 घण्टे

- घटक 1. चारुदत्त (प्रथम से चतुर्थ अङ्क. तक)
(सप्रसङ्ग. व्याख्या/अनुवाद) 16अङ्क.
- घटक 2. चारुदत्त (प्रथम से चतुर्थ अङ्क.)
(लेखक/पाठ्य पुस्तक से सम्बद्ध आलोचनात्मक प्रश्न,
सार, चरित्र-चित्रण) 16अङ्क.
- घटक 3. (क) णिजन्त तथा सन्नन्त धातु-
भू, पठ्, गम्, पा, लिख्, श्रु, स्था, हन्, दा, कृ।
(केवल लट् लकार में सिद्ध रूप) 8अङ्क.
- (ख) कृदन्त-प्रकरण-
शतृ, शानच्, तव्य, अनीयर, यत्, तुमुन्, क्त, क्त्वा, 8अङ्क.
क्तवतु, ण्वुल्।
- घटक 4. (क) समास- अव्ययीभाव, तत्पुरुष, द्वन्द्व तथा बहुव्रीहि। 8अङ्क.
- (ख) अनुवाद- सरल हिन्दी से संस्कृत में अनुवाद। 8अङ्क.

विशेष निर्देश :-

1. प्रश्न-पत्र अधिकतम 80 अङ्कों का होगा। 20 अङ्क. आन्तरिक मूल्यांकन के लिये निर्धारित है।
2. प्रश्न-पत्र में कुल पाँच प्रश्न दिये जाएँगे। प्रत्येक प्रश्न 16 अङ्कों का होगा। प्रथम

प्रश्न पाठ्यक्रम में निर्धारित चारों घटकों पर आधारित तथा अनिवार्य होगा। इसके अन्तर्गत लघु उत्तर वाले विकल्परहित आठ (8) प्रश्न पूछे जाएँगे। प्रत्येक लघुत्तरात्मक प्रश्न दो (2) अङ्कों का होगा। शेष चार प्रश्नों में पाठ्यक्रम के प्रत्येक घटक से दो वैकल्पिक प्रश्न दिये जाएँगे। परीक्षार्थी को इसमें से प्रत्येक घटक के एक एक प्रश्न का उत्तर लिखना होगा।

3. प्रश्न-पत्र हल करने का समय तीन (3) घण्टे होगा।

Syllabus

B.A. Part-II (Annual System, DE Mode)

Sanskrit (Compulsory) w.e.f. Session 2016-17)

प्रश्नपत्र-निर्माण के लिये निर्देश :-

1. प्रश्नपत्र में कुल पाँच (5) प्रश्न दिये जाएँ। प्रश्नपत्र के लिये कुल 80 अङ्क निर्धारित हैं। सभी प्रश्न समानाङ्क होंगे अर्थात् प्रत्येक प्रश्न सोलह (16) अङ्कों का होगा। प्रश्न-पत्र हल करने का समय तीन (3) घण्टे होगा।
2. प्रथम प्रश्न पाठ्यक्रम के चारों घटकों में निर्धारित विषयों के आधार पर बनाया जाए। यह प्रश्न अनिवार्य होगा। इसके अन्तर्गत लघु उत्तर वाले विकल्परहित आठ (8) प्रश्न पूछे जाएँ। प्रत्येक लघुत्तरात्मक प्रश्न दो (2) अङ्कों का होगा।
3. द्वितीय, तृतीय, चतुर्थ तथा पञ्चम प्रश्न का निर्माण पाठ्यक्रम के क्रमशः प्रथम, द्वितीय, तृतीय तथा चतुर्थ घटक में निर्धारित विषय के आधार पर किया जाए। पाठ्यक्रम के प्रत्येक घटक से दो वैकल्पिक प्रश्न देकर परीक्षार्थी से प्रत्येक घटक से एक-एक प्रश्न का उत्तर लिखने को कहा जाए।

7.Sanskrit (Elective)

B.A. Part II

कुल अंक : 80

आन्तरिक मूल्यांकन : 20

समय : 3 घण्टे

- घटक 1. (क) भास, पञ्चरात्र (सप्रसङ्ग. व्याख्या) 8अङ्क.
(ख) कालिदास, रघुवंश, द्वितीय सर्ग (दो श्लोकों की व्याख्या) 8अङ्क.
- घटक 2. (क) अम्बिकादत्त व्यास, शिवराजविजय (व्याख्या) 8अङ्क.
(ख) संस्कृत गद्य साहित्य का इतिहास-
बाणभट्ट, दण्डी, सुबन्धु, अम्बिकादत्त व्यास, विष्णुशर्मा। 8अङ्क.
- घटक 3. संस्कृत-व्याकरण :
- (क) समास- अव्ययीभाव, तत्पुरुष, द्वन्द्व तथा बहुव्रीहि। 4अङ्क.
(ख) कृत् प्रत्यय- क्त्वा, तुमुन्, ण्यत्, क्त, क्तवत्, शतृ,
शानच्, तव्य, अनीयर्। 4अङ्क.
(ग) तद्धित प्रत्यय- मतुप्, इनि, ठन्, त्व, तल् तथा छ। 4अङ्क.
(घ) णिजन्त तथा सन्नन्त धातु के सिद्ध रूप (केवल लट् लकार में)-
भू, पठ्, गम्, पा, लिख्, श्रु, कृ, दा, स्था, हन्। 4अङ्क.
- घटक 4. वरदराज, लघुसिद्धान्तकौमुदी-
- (क) प्रत्याहारसूत्र (माहेश्वरसूत्र)। 8अङ्क.
(ख) संज्ञाप्रकरण (सोदाहरण सूत्रव्याख्या) 8अङ्क.
- विशेष निर्देश-

1. प्रश्न-पत्र अधिकतम 80 अङ्कों का होगा। 20 अङ्क. आन्तरिक मूल्यांकन के

लिये निर्धारित है।

2. प्रश्न-पत्र में कुल पाँच प्रश्न दिये जाएँगे। प्रत्येक प्रश्न 16 अङ्कों का होगा। प्रथम प्रश्न पाठ्यक्रम में निर्धारित चारों घटकों पर आधारित तथा अनिवार्य होगा। इसके अन्तर्गत लघु उत्तर वाले विकल्परहित आठ (8) प्रश्न पूछे जाएँगे। प्रत्येक लघुत्तरात्मक प्रश्न दो (2) अङ्कों का होगा। शेष चार प्रश्नों में पाठ्यक्रम के प्रत्येक घटक से दो वैकल्पिक प्रश्न दिये जाएँगे। परीक्षार्थी को इनमें से प्रत्येक घटक के एक-एक प्रश्न का उत्तर लिखना होगा।
3. प्रश्न-पत्र हल करने का समय तीन (3) घण्टे होगा।

8. History

Out Line of Test

Max. Marks : 80

Internal Assessment : 20

Time : 3 Hours

Option-(i) History of India (1526-1857 A.D.)

Note :

1. This question paper will consist of nine questions. The Candidates shall attempt five questions in all. The questions No. 1 will be compulsory. The Candidates shall attempt four more questions selecting at least one from each unit. Each question will carry 16 marks.
2. The question no. 1 will be short-answer type containing four questions of equal marks (i.e. 4 marks each) spread over the whole syllabus.
3. The map question will be carrying 16 marks (10 for map work and 6 for explanatory note). For visually handicapped candidates, the part relating to the explanatory note will carry full marks.

Unit - I

Establishment of Mughal Empire : Babur

Sher Shah Suri and His Administration

Akbar : Expansion of Empire, Rajput Policy and Religious Policy

Aurangzeb : Relation with Rajputs and Religious Policy

Deccan Policy of the Mughals

Relations of Mughals with the Sikhs

Mughal Administration : Central and Provincial

Instructions : Mansabdari and Jagirdari Systems

Decline of Mughal Empire

Unit-II

Agrarian and Land Revenue Systems Under the Mughals

Currency System of the Mughals

Medieval Social Structure : Ruling Class, Religious Class, Peasants and Artisans

Position of Untouchables and women

Bhakti and Sufi Movements

Cultural Trends : Education, Literature, Art and Architecture

Pre-British India : Handicraft Industry; Trade and Commerce; Village Community

Unit - III

Rivalry between the French and the British in India

Occupation of Bengal by the British: Battles of Plassey and Buxer

Consolidation of the British Empire : Conquest over the Mysore and Marathas; Subsidiary Alliance system and Doctrine of Lapse

Uprising of 1857: Causes and Consequences

Land Revenue System of the British: Permanent Settlement, Ryotwari Settlement and Mahalwari Settlement

Decline of Handicraft Industries

Introduction of Modern Education

Development of Railways and its impact

Unit - IV

Maps (India)

Political Conditions of India in 1526

Mughal Empire at the death of Akbar (1605)

Mughal Empire at the Death of Aurangzeb (1707)

Expansion of British Empire upto 1856

Major Centres of the Uprising of 1857

Suggested Readings :

Banerjee, Hima Agrarian Society of the Punjab, 1849-1901

Banga, Indu and Jaidev (eds.) Cultural Reorientation in Modern India

Basham, A The Wonder That was India Vol. II Indian Society and Making of the British Empire:

	The new Cambridge History of India, Vol. II
Bipan Chandra	Colonialism and Nationalism in India
Brown, Percy	Indian Architecture : Muslim Period
Desai, A.R.	Social Background of Indian Nationalism
Desai, Z.A.	Indo-Islamic Architecture
Gopal, S.	The Permanent Settlement in Bengal
Gordon, Stewart	The Marathas 1600-1818 : The New Cambridge History of India. Vol. V
Habib, Irfan	Cambridge Economic History of India, Vol. I
Habib, Irfan	Agrarian System in Mughal India
Hasan, Ibn	Central Structure of Mughal India
Kulkarni, A.R.	Medieval Maharashtra
Kulke, H and D. Rothmund	History of India
Lunia, B.N.	Madhyakalin Bhartiya Sanskrit (Hindi)
Majumdar, Datta and Raychowdhary	Advanced History of India
Moreland, W.H.	India at the Death of Akbar
Pandey, A.B.	Later Medieval India
Rai, Satya M.	Bharat Mein Upniveshwad Aur Rashtrawad (Hindi)
Rashid, A.	Society and Culture in Medieval India
Rashid, A.	Social and Cultural History of Medieval India
Richards, John F.	Mughal Empire : New Cambridge History of India. Vol. V
Rizvi, S.A.A.	History of Sufism in India, Vol-II
Satish Chandra	Medieval India : From Sultanate to the Mughals
Satish Chandra	Madhyakalin Bharat (Hindi)
Satish Chandra	Mughal Religious Policies : Rajpur to

	Daccan
Sen, Sunil, K.	Agrarian Relations in India 1793-1947
Shukla, R.L.(ed.)	Adhunik Bharat ka Itihas (Hindi)
Spear, T.G.P.	History of India, Vol. II
Spear, T.G.P.	History of India, Vol. II
Srinivas, M.N.	Caste in Modern India and Other Essays
Stein, Burton	Peasants, State and Society in Medieval South India
Tara Chand	Influence of Islam on Indian Culture
Tripathi, R.P.	Some Aspects of Muslim Administration
Tripathi, R.P.	Rise and Fall of Mughal Empire
Verma, H.C. (ed.)	Madhyakalin Bharat (Hindi), Vol. I & II

Option-(i) History of India (1858-1964 A.D.)

Maximum Marks : 100

Theory : 80

Internal Assessment : 20

Time : 3 Hours

Note :

1. This question Paper will Consist of nine questions. The candidates shall attempt five questions in all. The question No. 1 will be compulsory. The Candidates shall attempt four more questions selecting at least one from each unit. Each question will carry 16 Marks.
2. The Question No. 1 will be short answer type containing four questions of equal marks (i.e. 4 marks each) spread over the whole syllabus.
3. The map Question will be carrying 16 Marks (10 for map work and 6 for explanatory note). For Visually handicapped candidates, the part relating to the explanatory note will carry full marks.

Unit - I

Drain of wealth under the Colonial Rule

Rise of Modern Industries

Rise of Middle Classes

Social Reform Movements : Brahmo Samaj; Arya Samaj; Ramkishan Mission; Satyashodhak Samaj; Aligarh Movement

Peasant and Labour Movements

Depressed Classes Movement

Changing Position of Women

Unit - II

Origin and growth of National Consciousness

Founding of Indian National Congress

Moderates and Extremists : Ideology, Programmes and Politics

Emergence of Mahatma Gandhi : Non-Cooperation Movement; Civil Disobedience Movement; Quit India Movement
Ideology and Contribution of Revolutionaries with special reference to Bhagat Singh
Round Table Conference and the conclusion of Poona Pact
Subhash Chandra Bose and Indian National Army
Rise of Communal Politics : Muslim League - Ideology and Politics

Unit - III

Partition and Independence of India
Rehabilitation of Displaced People
Integration of Princely States
Making of Indian Constitution and the Role of Dr. B.R. Ambedkar, Economic Development: Five Years Plans
India and Non-Aligned Movement
Social Justice : Uplift of Weaker Sections
Relations with Neighbourers: Pakistan and China
Modernization and Social Change

Unit - IV

Maps (India)
Places of Important Sessions of Indian National Congress
Areas and Centers of Civil Disobedience Movement
Important Centers of Revolutionary Movement
Areas and Centers of Social Reforms Movements
Major Centers of Modern Industries

Suggested Readings

Agrow, D.	Moderates and Extremists in the Indian National Movement
Balbushevik, A. & Dyakov, A.M.	A Contemporary History of India

Basu, D.D.	Shorter Constitution of India
Bayly, Susan	Caste Society and Politics in India from the Eighteen Century to the Modern Age.
Bayly, Susan	Caste Society and Politics in India: The New Cambridge History of India.
Battleheim, Charles	India Independent
Bipan Chandra	Swatantrtrottar Bharat (Hindi)
Bipan Chandra et. al.	Bharat ka Swatnrata Sagharsh (Hindi)
Bipan Chandra et. al.	India's Struggle for Independence
Brown, Judith	Gandhi's Rise to Power : Indian Politics 1915-1922
Chahal, S.K.	Dalits Patronized
Datta, K.K.	Social History of Modern in India
Desai, A.R.	Social Background of Indian Nationalism
Desai, A.R.	India's Path of Development
Dutt, R.C.	Economic History of India, Vols-I & II
Gaur, Madan	India : 40 Years after Independence
Gupta, M.N.	History of the Revolutionary Movement in India
Hasan, Mushirul	India's Partition : Process, Strategy and Mobilization
Hasan, Mushirul	Nationalism and Communal Politics in India 1916-1928
Jaisingh, Hari	India and Non-Aligned World : Search for a new Order
Kothari, Rajani	Caste in Indian Politics
Kothari, Rajani	Democratic Policy and Socialist

Krishnamurthi, J.	Change in India
Kumar, Ravindra	Women in Colonial India
Majumdar, Datta and Ray Chowdhary	Social History of Modern India
Menon, V.P.	Advanced History of India
Mishra, B.B.	Foreign Policy of India
	The Indian Middle Classes : Their Growth in Modern Times
Mishra, Girish	Economic History of Modern India
Mittal S.C.	Bharat ka Saamajik Aur Aarthik Itihas (1958-1947)
Nanda, B.R.	Jawahar Lal Nehru : A Biography
Nanda, B.R.	Gandhi : A Biography
Nurullah, S. & J.P. Naik	History of Education in India
Omvedt, Gail	Dalits and Democratic Revolution : Dr. Ambedkar and Dalit Movement in Colonial India
Pannikar, K.N.	National and Left Movements in India
Patel, Vallabhbhai	Correspondence, Writings and Speeches
Rao, M.S.A.	Social Movement in India, Vol, I
Rao, U. Bhaskar	The Story of Rehabilitation
Raychaudhuri, Tapan and Irfan Habib	The Cambridge Economic History of India, Vol. I
Sarkar, Sumit	Modern India
Satyamurti, T.V.	India Since Independence
Shukla, R.L. (ed.)	Adhunik Bharat ka Itihas (Hindi)
Srinivas, M.N.	Caste in India and Other Essays
Tara Chand	History of the Freedom Movement in India, Vols. I-IV
Tomlinson, B.R.	Indian National Congress and the Raj : 1929-1942
Vajpeyi, J.N.	Adhunik Bharat ka Itihas (Hindi)
Yadav, Rajbir	Bharat ki Videsh Niti (Hindi)

9.Economics

Outlines of Test

Max, Marks : 80

Internal Assessment : 20

Time : 3 Hours

One Paper :

Note : The question paper will carry a maximum of 80 Marks and it will consist of nine questions out of which the candidates would be required to attempt five questions. Each question will carry 16 marks. The First question will be compulsory and it will include objective-type questions (10 Marks) and short-definitional type questions (6 Marks) uniformly spread over entire syllabus. The remaining 8 questions will include 2 questions from each of the four units and the candidates would be required to attempt one question from each unit.

Preamble

On account of the growing influence and involvement of the state in economic fields, macro-economics has become a major area of economic analysis in terms of the theoretical, empirical as well as policy making issues. Macro-economics has an extensive, substantive as well as methodological content. It deals with the functioning of the economy as a whole, including how the economy's total output of goods and services and employment of resources is determined and what causes these totals to fluctuate. The canvas of the study is the whole rather than the part because what is true of parts is not necessarily true of the whole.

The part-A of this paper entitled "Macroeconomics" is designed to make an undergraduate student aware of the basic theoretical framework underlying the field of Macroeconomics.

The Part-B of this paper entitled "Money, Banking and Public Finance

is designed on the Premise that a clear understanding of the operations of money and banking and their interaction with the rest of the economy is essential to realize how monetary forces operate through a multitude of channels-market, non-market, Institutions and among others, the state. In modern times, the activities of state have considerably increased and the theoretical understanding of different state activities through the budgetary mechanism is essential.

Part-A
(Macro Economics)

Unit - I

National Income : Concept and Measurement, Say's Law of Markets and the classical theory of employment, Keynesian objection to the Classical theory, Keynesian employment theory, Consumption function; Autonomous and induced investment; investment multiplier, Theories of investment, MEC and accelerator.

Unit-II

Trade Cycle theories-Samuelson and Hicks; Control of trade cycles; Growth models-Harrod-Domar model and Solow model.

Part-B
(Money Banking and Public Finance)

Unit-III

Money-meaning, functions and significance; Quantity theory of money, Keynesian theory of money; Inflation Demand pull and Cost push; Effects and control of inflation; Functions of Commercial Banks and Central Bank; Credit and Control, Recent reforms in banking sector in india.

Unit-IV

Nature and scope of Public Finance; The Principal of maximum social advantage; Classification, canons and effects of public expenditure, Classification, canons and effects of taxation. Impact and incidence of taxes; Characteristics of a good tax system; Recent Tax reforms in India-an overview, Sources and effects of public debt; Methods of debt redemption; Recommendations of Recent Finance Commission.

Reading List :

1. Ackley, G (1976) Macroeconomics, Theory and Policy, Macmillan Publishing Company, New York.
2. Day, A.C.L. (1960) Outline of Monetary Economics, Oxford University Press, Oxford.
3. Gupta S.B. (1994) , Monetary Economics, S. Chand and Co., Delhi.
4. Heijdra, B.J. and E.V. Ploeg. (2001) Foundations of Modern Macroeconomics, Oxford University Press. Oxford.
5. Lewis, M.K. and P.D. Mizan (2000) Monetary Economics, Oxford University Press, New Delhi.
6. Shapiro, E. (1996) Macro Economics Analysis, Galgotia Publications, New Delhi.
7. Ackley, G. (1978), Macroeconomics; Theory and Policy, Macmillan Publishing Co., New York.
8. Bhargava, R.N. (1971), The Theory and working of union finance in India, Chaitanya Publishing House, Allahabad.
9. Gupta, S.B. (1994) Monetary Economics, S. Chand & Company, New Delhi.
10. Houghton, E.W. (Ed.) (1988), Public Finance, Penguin, Baltimore.
11. Jha, R (1998), Modern Public Economics, Routledge. London
12. Mithani, D.M. (1981), Macro-Economic Analysis and Policy, Oxford and IBH, New Delhi.
13. Mithani, D.M. (1998), Modern Public Finance, Himalayas Publishing House, Mumbai.
14. Musgrave, R.A. and P.B. Musgrave (1976, Public Finance in Theory and Practice, McGraw Hill, Kogakusha, Tokyo.
15. Shapiro, E. (1996), Macro-Economic Analysis, Galgotia Publications, New Delhi.

10. Political Science

Option (I) Paper : Indian Government and Politics

Maximum : 80

Internal Assessment : 20

Time : 3 Hours

Note : Total 10 questions to be set : four each from Part-A and B and two from Part-C. Candidates will have to attempt five questions in all selecting at least one question from each part.

Part-A

The Making of India's Constitution and its sources.

Basic features of India's Constitution.

Preamble, Fundamental Rights and Duties.

Directive Principles of State Policy.

Union Government : President, Parliament, Cabinet and Prime Minister.

The State Government : Governor, Council of Ministers and the Chief Minister.

Part-B

Centre-State Relations

Supreme Court and the Constitutional Process

Political Parties : National and Regional Parties.

The Election Commission and Electoral Reforms.

Major issues in Indian Politics : Caste, Religion, Language, Region, Poverty-Alleviation.

Part-C

Short-answer questions, at least four spread over the entire Syllabus.

Objective type (Multiple Choice) Questions spread over the whole syllabus.

Readings :

1. G Austin, The Indian Constitution : Corner Stone of a Nation, Oxford. Oxford University Press, 1966.

2. G. Austin, Working of a Democratic Constitution : The Indian Experience. Delhi. Oxford University Press, 2000.
3. D.D. Basu, An Introduction to the Constitution of India, New Delhi, Prentice Hall 1994
4. D.D. Basu and B. Parekh (ed.) Crisis and Change in Contemporary India, New Delhi, Sage 1994.
5. C.P. Bhambhri, The Indian State : Fifty years, New Delhi, Shipra, 1997.
6. P.Brass, Politics of India Since Independence, Hyderabad, Orient Longman, 1990.
7. P.Brass, Language, Religion and Politics in North India, London, Cambridge University Press, 1974.
8. A. Chanda, Federalism in India : A study of Union-State Relations, London, George & Unwin, 1965.
9. S. Corbridge and J. Harris, Reinventing India : Liberalization, Hindu Nationalism and Popular Democracy, Delhi, Oxford University Press, 2001.
10. B.L. Fadia, State Politics in India, 2 vols., New Delhi, Radiant Publishers, 1984.
11. R.L. Hardgrave, India : Government and Politics in a Developing Nation, New York, Harcourt, Brace and World, 1965.
12. N.G. Jayal (ed.) Democracy, in India, Delhi, Oxford University Press, 2001.
13. S. Kaushi (ed.) Indian Government and Politics, Delhi University, Directorate of Hindi Implementation, 1990.
14. A. Kohli, Democracy and Discontent : India's Growing Crisis of Governability, Cambridge, Cambridge University Press, 1991.
15. R. Kothari, Politics in India, New Delhi, Orient Longman, 1970.
16. R Kothari, Party System and Election Studies, Bombay, Asia Publishing House, 1976.
17. W.H. Morris Jones, Government and Politics in India, Delhi B I Publications 1974.

18. A.G. Noorani, Constitutional Questions in India : The President, Parliament and the States, Delhi. Oxford University Press, 2000.
19. M.V. Pylee, An introduction to the Constitution of India, New Delhi, 1998.
20. A. Ray, Tension, Areas in India's Federal System, Calcutta, The World Press 1970.
21. N.C. Sahni (ed.) Coalition Politics in India, Jallahandhar, New Academic Publishing Company, 1971.
22. J.R. Siwach, Dynamics of Indian Government & Politics, New Delhi, Sterling Publishers, 1985.
23. Singh, M.P. and H. Roy (eds.) Indian Political System : Structure, Policies Development, New Delhi, Jnanada Prakashan, 1995.
24. R. Thakur, The Government & Politics of India, London, Macmillan 1995.

11. Sociology

B.A. Part II

Research Methodology

Maximum : 100

Theory : 80

Internal Assessment : 20

Time : 3 Hours

Note : The Paper setter shall set 8 questions from all four units with internal choice. However one compulsory question of short answer type would be set from the entire syllabus comprising four sub-questions of four marks each under 5th Unit. Such way, the examinees are required to attempt five questions in all, of 16 Marks each.

Unit-I

Basic Concepts in social Research : Meaning, Scope, Types and Significance of Social Research; Concept, Hypothesis; Interplay of Fact and Theory,

Unit-II

Scientific Study of Social Phenomena : Nature, Characteristics and Steps of Scientific Method; Research Design: Meaning and Types; Social Survey.

Unit-III

Methods and Techniques of Data Collection : Observation, Interview, Case Study Method; Questionnaire and Schedule; Sampling and Types.

Unit-IV

Data, Classification and Statistics : Sources and Types of Data: Primary and Secondary; Classification and Tabulation of Data; Measures of Central Tendency-Mean, Median and Mode; Use of Computers in Social Research.

Readings :

Ahuja, Ram (2001) : **Research Methods**, New Delhi: Rawat Publication.

Goode, W.J. and P.K. Hatt (1952): **Methods in Social Research**, New York: McGraw International.

Soltiz, Claise et al; (1959): **Research Methods in Social Relation**, New York: Henry Holt and Co.

Srivastava, Prakash G.N. (1994): **Advanced Research Methodology**, Delhi: Radha Publication.

Thakur, Devender (2003): **Research Methodology in Social Science**, Delhi: Deep and Deep Publication.

Young, P.V. (1988): **Scientific Social Survey and Research**, New Delhi Prentice Hall.

12. Public Administration

B.A. Part II

Maximum : 80

Internal Assessment : 20

Time : 3 Hours

Syllabus and Courses of Reading

Indian Administration

Note: The Candidates will be required to attempt five questions, Atleast one Question from each unit.

Unit-I One Compulsory question comprising of 8 objective type questions of 2 Marks each covering the whole syllabus.

Unit-II Features of Indian Administration, Role of Indian Administration in Socio-Economic Development. Fundamental Rights and Duties. Federalism- Meaning & Nature.

Unit-III President Election, Impeachment, Powers and Position. Prime Minister & Council of Ministers: Appointments, Powers and role. Central Secretariat and Cabinet Secretariat, Governor: Appointment, Powers & Functions. Chief Minister: Powers, Role and Position. State Cabinet in State Administration. Organisation & Functions of State Secretariat. Role of Chief Secretary.

Unit-IV Ministry of Home Affairs (Home Ministry): Role and Organisation. Ministry of Finance: Organisations and Functions. Role of Comptroller & Auditor General (CAG). Tax Administration- Features and Reforms.

Unit-V Civil Services: Recruitment, Training Promotion of all India and Central Services. Union Public Service Commission (UPSC) District Administration : its features Role and functions of District Collector.

Books Recommended

1. S.R. Maheswari: Indian Administration, Orient Longman.
2. Hoshier Singh & Pankaj Singh : Indian Administration. Pearson, New Delhi.
3. K.K. Puri: Indian Administration. Bharat Prakashan. Jalandhar
4. S.S. Khera : District Administration Asia Publishing House, New Delhi.
5. A. Avasthi: Central Administration. Tata Mcgraw Hill, New Delhi.
6. Ashok Chandra: Indian Administration. Allen & Unwin, London

13. Mathematics

B.A. Part II

201 Advanced Calculus

Maximum Mark : 27

Internal Assessment : 6

Time : 3 Hours

Section-I (3 Questions)

Definition of a sequence. Theorems on limits of sequences. Bounded and Monotonic sequences. Cauchy's convergence criterion. Series of Non-Negative terms. Comparison tests. Cauchy's Integral test. Ratio tests. Raabe's Logarithmic, de'Morgan and Bertrand's tests, Gauss test. Alternating series. Leibnitz's theorem. Absolute and Conditional convergence.

Section-II (3 Questions)

Continuity, Sequential continuity. Properties of continuous functions. Uniform continuity. Chain rule of differentiability. Mean value theorems and their geometrical interpretations. Darboux's intermediate value theorem for derivatives. Taylor's Theorem with various forms of remainders.

Limit and continuity of functions of two variables. Partial differentiation. Change of variables. Euler's theorem on homogeneous functions. Taylor's theorem for functions of two variables, Jacobians.

Section-III (2 Questions)

Envelopes, Evolutes, Maxima, Minima and saddle points of functions of two variables. Lagrange's Multiplier method. Indeterminate forms.

Section-IV (2 Questions)

Beta and Gamma Functions, Double and triple integrals. Dirichlet's integrals. Change of order of integration in double integrals.

Note: The examiner is requested to set ten questions in all, selecting questions section wise as indicated in the syllabus. The Candidates required to attempt five questions selecting at least one question from each section.

Books Recommended :

1. Gabriel Klaumber, Mathematical Analysis, Marcel Dekkar, Incl. New York 1975.
2. T.N. Apostol, Mathematical Analysis, Narosa Publishing House, New Delhi 1985.
3. R.R. Goldberg. Real Analysis, Oxford & I.B.H. Publishing Co., New Delhi 1970.
4. D. Soma Sundaram and B. Choudhary, A First Course in Mathematical Analysis. Narosa Publishing House, New Delhi, 1997.
5. Gorakh Prasad, Differential Calculus, Pothishala Pvt. Ltd. Allahabad, 1982.
6. Murry R Spiegel Theory and problems of Advanced Calculus, Schaurn Publishing Co., New York, 1992.
7. Gorakh Prasad, Integral Calculus, Prothishala Pvt. Ltd. Allahabad.
8. S.C. Malik, Mathematical Analysis, Wiley Eastern Ltd., New Delhi.
9. Earl D. Rainville, Infinite Series, The Macmillan Co., New York.
10. Shanti Narayan, A Course of Mathematical Analysis.

Section-I (2 Questions)

Series solutions of differential equations, Power series method, Bessel, Legendre and Hypergeometric equations, Bessel, Legendre and Hypergeometric functions and their properties convergence, recurrence and generating relations. Orthogonality of function. Sturm-Liouville problem. Orthogonality of eigen-functions. Reality of eigen values. Orthogonality of Bessel functions and legendre polynomials.

Section-II (2 Questions)

Laplace Transformation-Linarity of the laplace transformation. Existence theorem for laplace transforms. Laplace Transforms of derivatives and integrals. Shifting theorems. Differentiation and integration of transforms. Convolution theorem. Solution of integral equations and systems of differential equations using the Laplace transformation.

Section -III (Questions)

partial Differential equations of first order. Lagrange's solution. Some special types of equations which can be solved easily by methods-other than the general method. Charpit's general method of solution. Partial differential equations of second and higher orders. Classification of linear partial differential equations of second order. Homogenous and non-homogenous equations with constant coefficients. Partial differential equations reducible to equations with constant coefficients. Monge's Methods.

Section-IV (3 Questions)

Calculus of variations, Variational problems with fixed boundaries-Euler's Equations for functionals containing first order derivative and one independent variable Extremals. Functionals dependent on higher order derivatives. Functionals dependent on more than one independent variable. Variational problems in parametric form. Invariance of Euler's equation under coordinates transformation. Variational problems with moving Boundaries-Functionals dependent on one and two functions. One sided variations. Sufficient Conditions for an Extremum-Jacobi and Legendary conditions. Second Variation. Variational Principle of least action.

Note : The examiner is requested to set ten questions in all selecting questions section wise as indicated in the syllabus. The candidate is required to attempt five questions selecting at least one question from each section.

Books Recommended :

1. Erwin Ereyzig, Advanced Engineering Mathematics, John Wiley & Sons Inc., New York, 1999.
2. D.A. Murray, Introductory Course on Differential Equations, Orient Longman, (India), 1967.
3. A.R. Forsyth, A Treatise on Differential Equations, Macmillan and Co. Ltd. London.
4. I.N. Sneddon, Elements of Partial differential Equations, McGraw-Hill Book Company, 1988.
5. Frank Ayres, Theory and Problems of differential Equations, McGraw-Hill Book Company, 1972.
6. I.N. Sneddon, Special functions on Mathematics, Physics and Chemistry.
7. W.W. Bell Special functions for Scientists & Engineers.
8. A.S. Gupta, Calculus of Variations with Applications, Prentice-Hall of India, 1997.
9. I.M. Geff and S.V. Fomin, Calculus of variations; Prentice-Hill,

Section-I (3 Questions)

Analytical condition of equilibrium of Coplanar forces. Virtual work. Catenary.

Section-II (2 Questions)

Forces in three dimensions. Poinot's central axis. Wrenches. Null lines and planes. Stable and unstable equilibrium.

Section-III (3 Questions)

Velocities and accelerations along radial and transverse direction and along tangential and normal directions. Simple harmonic motion. Elastic Strings. Motion on smooth and rough plane curves. Motion in a resisting medium. Motion of particles of varying mass.

Section-IV (2 Questions)

Central Orbits. Kepler's laws of motion. Motion of a particle in three dimensions. Acceleration in terms of different coordinate systems.

Note :

The examiner is requested to set ten questions in all selecting questions section wise as indicated in the syllabus. The Candidate is required to attempt five questions selecting at least one question from each section.

Books Recommended

1. S.L. Loney, Statics, Macmillan Company, London.
2. R.S. Verma, A Text Book on Statics, Pothishala Pvt. Ltd. Allahbad.
3. S.L. Loney, An elementary Treatise on the Dynamics of a Particle and Rigid Bodies, Cambridge University Press, 1956.
4. F. Chorlton, Dynamics, CBS Publishers, New Delhi.